

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Dnr: Ku2021/00325

Sveriges Radio AB:s yttrande över Myndigheten för press, radio och tv:s rapport Synkronisering av tillståndsperioderna för analog och digital kommersiell radio

Stockholm den 13 augusti 2021

Cilla Benkö
verkställande direktör

Inledning

Sveriges Radio AB har inbjudits att lämna synpunkter på rubricerad rapport. Sveriges Radio kommer enbart att yttra sig över de delar som rör företagets verksamhet eller på annat sätt berör frågor av mer principiell karaktär.

Myndigheten för Press, Radio och TV (MPRT) gör i kapitel 4 och 5 i sin rapport två bedömningar och lämnar ett förslag.

4 Finns behov av en synkronisering?

MPRT:s bedömning: Det finns ett behov av att synkronisera tillståndsperioderna för analog och digital kommersiell radio.

5 Hur kan en synkronisering uppnås?

MPRT:s bedömning: En synkronisering av tillståndsperioderna för analog respektive digital kommersiell radio kan uppnås antingen genom att tillstånden för kommersiell radio förlängs eller genom att tillstånd ges för en kortare period än åtta år.

MPRT:s förslag: Tillstånden att sända digitala kommersiell radio förlängs till och med den 31 juli 2026. Förutsättningarna för en förlängning anges i en lag om tillfälliga bestämmelser om förlängning av tillstånd att sända digital kommersiell radio.

Sveriges Radios övergripande kommentar

Sveriges Radio har inga synpunkter på MPRT:s bedömningar eller förslag.

Förutsättningar för ett starkt dual system

Sveriges Radio välkomnar intentionerna med regeringens uppdrag till MPRT, nämligen *”att öka effektiviteten och förutsebarheten för radioföretag med verksamhet i Sverige.”* Sveriges Radio värnar ett starkt *”dual system”* – ett starkt Sveriges Radio sida vid sida med starka svenska kommersiella medier som erbjuder ett högkvalitativt utbud för en publik i Sverige.

Vikten av förutsebarhet och effektivitet

Samtidigt gäller förstås vikten av förutsebarhet även för Sveriges Radio. Sveriges Radios uppdrag som beslutas av riksdagen innebär enligt sändningstillståndet rätt att i hela landet samtidigt sända fyra program i FM-nätet samt i vissa delar av landet sända 10 program via digital sändningsteknik. Företagets nuvarande sändningstillstånd löper från den 1 januari 2020 till 31 december 2025. Därefter kommer tillståndsperioderna för public service-företagen vara åtta år.

Det är positivt att det tydligt framgår i MPRT:s rapport – och i regeringens uppdrag till MPRT – att uppdraget endast rör den kommersiella radions sändningstillstånd. Varken innehållet i Sveriges Radios tillstånd eller tiden de gäller ska påverkas av MPRT:s uppdrag eller förslag. Det är en väletablerad princip att ändringar av tillståndsvillkoren för public service-företagen under tillståndsperioden bör undvikas för att värna public service-företagens oberoende. Allt annat skulle riskera att skada företagens planeringsförutsättningar, och därmed försvaga verksamhetens oberoende.

En central roll för FM under överskådlig framtid

Sveriges Radio noterar de synpunkter som ett antal kommersiella radioföretag lämnat in till MPRT, och som bifogats i bilaga till MPRT:s rapport. Bauer bedömer exempelvis *”att FM kommer att vara den primära plattformen för radiolyssnande under överskådlig framtid. Vi ser alltså digitalradio som ett komplement till FM-radio.”* Likaså menar NENT att *”det bolag som ska investera i digital radio också måste ha rikstäckande FM-radio eftersom det är via FM som marknadsföringen av digital radio till lyssnarna sker.”* NRJ – i likhet med Bauer och NENT – vill gärna se en förlängning av de analoga FM-tillstånden.

Det är positivt att samtliga tre stora kommersiella radioföretag i Sverige ser en viktig roll för FM till minst 2030. Sveriges Radio delar bilden av FM:s centrala roll. Mycket tyder på att publiken under överskådlig tid i huvudsak kommer att fortsätta konsumera Sveriges Radios utbud via marksändningar, framförallt FM. Även om det parallella utbudet som tillgängliggörs via internet får en allt större betydelse kommer vikten av FM sannolikt inte att minska de närmaste åren.

Sveriges Radio spelar en central roll i landets förmåga att hantera fredstida kriser och situationer av höjd beredskap, inte minst via VMA-uppdraget. Det är väsentligt att påpeka betydelsen av att systemet bygger på att informationen når dem som befinner sig i närheten av en allvarlig händelse.

Att det finns en upparbetad vana hos befolkningen att vända sig till just Sveriges Radio vid kris bygger på en rad faktorer: Sveriges Radios oberoende och opartiska journalistik, att Sveriges Radios FM-nät ska nå 99,8 % av befolkningen, att Sveriges Radios system för att sända i FM är driftsäkert, tål stora påfrestningar och också har den avgörande fördelen att sändningarna kan tas emot med enklare utrustning. En lika central faktor är ett brett uppdrag. Ett brett uppdrag krävs i vardagen för att en bred publik ska ha förutsättningar att hitta den information de behöver i kris eller krig. Det innebär att Sveriges Radio ska ha en bredd i utbudet som är relevant för hela den publik som lever och bor i Sverige, och att så många som möjligt anser att de hittar något i Sveriges Radios FM-utbud som passar dem och som ger ett personligt värde.

Framtiden för digitalradio

Även om kommersiell radio har inlett digitala sändningar är det oklart i vilken omfattning som digitalradio kommer att användas av publiken för att få tillgång till ett svenskt radioutbud.

Sveriges Radio konstaterar att det ännu inte fattats något beslut om Sveriges Radio ska ingå i en digitalradioutbyggnad eller ej, och hur en eventuell sådan ska finansieras. Det innebär att det saknas rimliga förutsättningar för Sveriges Radio att utveckla digitalradio och därmed också för hela radiobranschen. En eventuell övergång till digital-radio kräver både politiska beslut och offentlig finansiering. De analyser som tidigare gjorts om de ekonomiska förutsättningarna för en sådan övergång skulle, om ett sådant politiskt beslut fattas, behöva uppdateras.